

TRANSPORTA ENERĢIJAS LIKUMS

AIJA TIMOFEJEVA
KLIMATA UN ENERĢĒTIKAS MINISTRIJA
ENERĢĒTIKAS ILGTSPĒJAS DEPARTAMENTA DIREKTORE

RĪGA | 20.12.2023.

6. PANTS – NOSACĪJUMI VALSTSPILSĒTU PAŠVALDĪBU TERITORIJĀS IZMANTOTAJIEM TRANSPORTLĪDZEKĻIEM

Atbilstoši:

- Nacionālajam enerģētikas un klimata plānam 2021.-2030.gadam

Nosacījumi:

- 1) **valstpilsētu sabiedriskajos transportlīdzekļos** izmantotās transporta **enerģijas apjomā vismaz 50 procenti ir atjaunīgā enerģija vai elektroenerģija**, vai atjaunīgā enerģija un elektroenerģija;
- 2) vismaz **50 procenti no valstpilsētu pašvaldību izmantotajiem transportlīdzekļiem** (izņemot transportlīdzekļus, ko izmanto operatīvo darbību veikšanai un meklēšanas, glābšanas un neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas procesā un šā panta (1) daļas 1) punktā minētos transportlīdzekļus) ir tādi transportlīdzekļi, kuros tiek izmantota tikai atjaunīgā enerģija vai elektroenerģija.

Izmaiņas, salīdzinot ar iepriekš virzīto likumprojektu:

Prasības nedaudz mīkstinātas

VALSTPILSĒTU SABIEDRISKIE TRANSPORTLĪDZEKĻI

*Valstpilsētu sabiedriskajos transportlīdzekļos izmantotās transporta enerģijas apjomā **vismaz 50% ir atjaunīgā enerģija vai elektroenerģija, vai atjaunīgā enerģija un elektroenerģija***

 Iekļauti **TIKAI** valstpilsētas teritorijā izmantotie sabiedriskie transportlīdzekļi (**nav starppilsētu transports**);

 Ieskaita **visu elektroenerģiju**;

 Ieskaita arī **piejaukuma daļu fosilajai degvielai** (B7 dīzeļdegvielā jau tagad ir piejaukums);

 Trūkstošo daļu var sasniegt, **nemainot transportlīdzekļus**, piemēram, pilnībā aizvietojojot dīzeļdegvielu ar HVO, kas ir identiska fosilajai dīzeļdegvielai; var izmantot arī citas modernās biodegvielas;

 Prasību par vismaz 50% atjaunīgās enerģijas vai elektroenerģijas **var iekļaut iepirkuma specifikācijā.**

PIEMĒRS - RĪGA

Pēc LPS Transporta enerģijas likuma saskaņošanas procesā sniegtajiem datiem **šobrīd** kopējais Rīgas valstspilsētas sabiedriskajā transporta patērētais enerģijas apjoms ir 167 638,30 MWh:

- no tiem **tramvaju un trolejbusu elektroenerģija** sastāda **25,06%**,
- savukārt izmantotās **dīzeļdegvielas un ūdeņraža** īpatsvars sastāda **74,94%**.

Veicot uz šiem datiem balstītu aprēķinu, pieņemot, ka tiek izmantota dīzeļdegviela B7,

Rīgas mērķa izpilde jau šobrīd ir 30%.

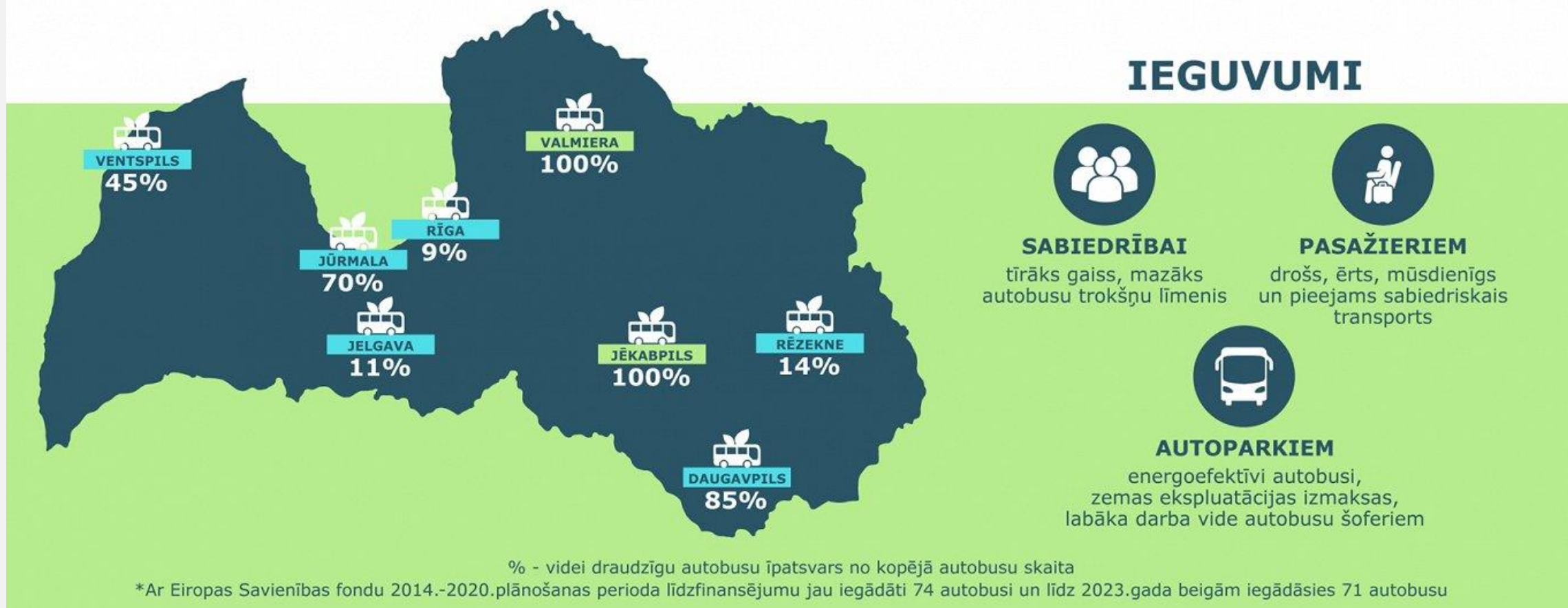
Ņemot vērā publiski pieejamos datus, ka AS «Rīgas satiksme» ir iegādājusies **52 elektroautobusus**, kas ir 11% no kopējā autobusu skaita (452), un pieņemot, ka tajos patērētā elektroenerģija aizstāj 11% no izmantotās dīzeļdegvielas,

Rīgas mērķa izpilde (iekļaujot elektroautobusus) jau šobrīd būtu 37%.

Šajā gadījumā pilnai mērķa izpildei, nemainot transportlīdzekļus, piemēram, būtu ar HVO papildus jāaizstāj ~2,1 milj.l dīzeļdegvielas, kas radītu papildu izmaksas aptuveni ~2,1 milj.EUR apmērā, bet, ņemot vērā fosilajai degvielas iekļaušanu ETS2 sistēmā un tā rezultātā fosilās degvielas cenu pieaugumu, **TEL mērķa radītais sadārdzinājums** būtu ~ **1,65 milj.EUR**, kas ir **zem 1% no AS «Rīgas satiksme» apgrozījuma.**

PAŠREIZĒJĀ SITUĀCIJA VALSTSPILSĒTĀS

EIROPAS SAVIENĪBAS FONDI ATBALSTA 145 VIDEI DRAUDZĪGU AUTOBUSU IEGĀDI VALSTSPILSĒTĀS*

VALSTPILSĒTU PAŠVALDĪBU TRANSPORTLĪDZEKĻI

Vismaz 50 procenti no valstspilsētu pašvaldību izmantotajiem transportlīdzekļiem (izņemot transportlīdzekļus, ko izmanto operatīvo darbību veikšanai un meklēšanas, glābšanas un neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas procesā un sabiedrisko transportu) ir tādi transportlīdzekļi, kuros tiek izmantota tikai atjaunīgā enerģija vai elektroenerģija.

 Pienākums aptver pašvaldības komunālo saimniecību, izglītības, kultūras, sociālo pakalpojumu, u.c. pašvaldības iestāžu transportu (neiekļauj operatīvo un sabiedrisko transportu);

 Pēc transportlīdzekļu skaita un veida;

 Ieskaita:

 elektroautomobiļus,

 CNG automobiļus, kas izmanto biometānu,

 tikai biodegvielas izmantojoši transportlīdzekļi, u.c.

ATBALSTA PROGRAMMAS

SM:

- Īstenoti vairāki projekti Kohēzijas fonda ietvaros pašvaldību videi draudzīga sabiedriskā transporta infrastruktūras attīstībai;
- Uzsākta nacionālās elektromobilitātes infrastruktūras tīkla izveide, piesaistot ERAF finansējumu;
- Notiek darbs pie atbalsta programmām ES Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros.

VARAM:

- Jauni M2 vai M3 kategorijas elektrotransportlīdzekļi un saistītā uzlādes punktu infrastruktūras izveide skolēnu pārvadājumiem - **10 milj. euro**.

ES Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna trešās komponentes "Nevienlīdzības mazināšana" 3.1. reformu un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.6.i. investīcijas "Pašvaldību funkciju īstenošanai un pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo bezemisiju transportlīdzekļu iegāde" īstenošanas noteikumi

- Rīgas, Liepājas un Rēzeknes valstspilsētām pilsētvides sakopšanas iekārtu iegādei - **5,96 milj. euro**.

ES kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 2.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot dabas aizsardzību un bioloģisko daudzveidību, "zaļo" infrastruktūru, it īpaši pilsētvidē, un samazināt piesārņojumu" 2.2.3.5. pasākuma "Gaisa piesārņojuma samazināšanas pasākumi pašvaldībās" pirmās un otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi (23-TA-1895)

- Bezemisiju transportlīdzekļu iegādei, lai uzlabotu pašvaldību funkciju un pārvaldes uzdevumu izpildi, nodrošinot izglītības, sociālo, veselības aprūpes un kultūras pakalpojumu sasniedzamību Kurzemes, Latgales, Vidzemes un Zemgales statistiskajā reģionā - **24,92 milj. euro**.

Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 6.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Pārejas uz klimatneitralitāti radīto ekonomisko, sociālo un vides seku mazināšana visvairāk skartajos reģionos" 6.1.1.6. pasākuma "Bezemisiju transportlīdzekļu izmantošanas veicināšana pašvaldībās" īstenošanas noteikumi (23-TA-1763)

KEM:

- M1, M2, N1 un N2 kategorijas elektromobiļi, uzlādes infrastruktūra – **5 milj. euro**.

"Modernizācijas fonda finansēto projektu atklāta konkursa "Energoefektivitātes paaugstināšana transporta sektorā – atbalsts elektromobiļu un to uzlādes infrastruktūras ieviešanai" nolikums" (23-TA-1486)